

ПРОФЕСІЙНО–МЕТОДИЧНЕ НАСТАВНИЦТВО МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЧЕХІЇ

Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у Чехії збігається із загальноєвропейською Рамкою кваліфікації (2005). Особливістю навчальних програм із підготовки вчителів іноземних мов у Чеській Республіці є реалізація «Європейського виміру», який базується на: визначенні вивчення європейської специфіки у зміст окремих дисциплін навчального плану; визнанні необхідності забезпечення реалізації рішень Болонського процесу та релевантних стандартів якості освіти; розробці навчальних курсів, що надають змогу отримати кваліфікацію «учитель» у декількох країнах; брати участь в європейських проектах і можливостях забезпечення мобільності студентів; заключати міждержавні та міжуніверситетські угоди [2].

Теоретична складова педагогічної освіти включає вивчення педагогіки, загальної освітньої психології та соціології. Загальною практикою є спеціалізація студентів з двох предметів і одна іноземна мова в поєднанні з будь-якою іншою дисципліною (це може бути й друга іноземна мова). Чеські вищі навчальні заклади заохочують студентів вивчати другу іноземну мову, вважаючи, що це надає можливість майбутнім учителям уникнути труднощів, при роботі з учнями. Однак при виборі іноземних мов для вивчення існують певні обмеження. За умови обрання студентом для вивчення іноземної мови, яка не дуже поширена, другою в навчальному плані пропонується англійська, французька, німецька мови.

Відповідно до європейських вимог у вищих педагогічних навчальних закладах Чехії введена трирівнева модель професійної підготовки майбутніх учителів. Навчання першого рівня вищої освіти – бакалавріат (3 роки), другого рівня – магістрат (2 роки) і третього – докторантура (3-5 років).

Усі студенти вивчають курси з історії, літератури, культури країни, мова якої вивчається. Обов'язковим компонентом підготовки студентів є вивчення граматики іноземної мови. До змісту підготовки майбутніх учителів ІМ

включено курси лінгвістики, соціолінгвістики, психолінгвістики [3]. Студенти отримують знання з методики викладання іноземних мов – термін і обсяг такої підготовки варіюється, однак даний курс сфокусований на підготовці вчителя до процесу навчання, суб'єктом якого є учень, та на реалізації комунікативного підходу в навчанні іноземних мов [1].

На особливу увагу заслуговує той факт, що програма навчання майбутніх учителів у ВНЗ Чехії в останнє десятиліття істотно змінилася у бік акцентування методико-дидактичних дисциплін, особливо спеціальної та соціальної педагогіки. Для поглиблення професійних умінь і викладацьких навичок для студентів-магістрантів була введена нова модель педагогічно-методичного наставництва в структурі педагогічної практики.

Слід відмітити, що студент-майбутній учитель іноземної мови, крім викладацької роботи в школі, стає асистентом педагога і допомагає йому в підготовці планів уроку, навчальних посібників, екскурсій, проектів та інших заходів класу і школи, далі в перевірці домашніх завдань і тестів, бере участь в батьківських зборах і чергуваннях по школі. Таким чином студент виявляється повністю залученим до роботи школи, повсякденну діяльність викладача, адміністративну роботу і багато іншого. По завершенні практики студенти здають звіт про проведену практику викладачеві з методики навчання і обговорюють з ним і з фахівцем з дидактики (або психології) поточні проблеми на Семінарі з учительської практики. Таким чином, майбутній учитель забезпечується підтримкою як з боку школи, що приймає студента на практику, так і з боку вузу і фахівців з методики викладання іноземної мови.

Як бачимо, у вищих педагогічних навчальних закладах Чехії для вдосконалення практичних знань та вмінь студентів-майбутніх учителів іноземних мов застосовують практико орієнтовану модель педагогічно-методичного наставництва в структурі педагогічної практики, що сприяє професійній підготовці майбутніх учителів іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко О. В. Професійна підготовка вчителів іноземних мов в контексті модернізації вищої освіти в Чеській республіці / О. В. Антоненко // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, О. Г. РОМАНОВСЬКИЙ. – Харків : НТУ «ХПІ», 2015. – Вип. 43 (47) : матер. міжнар. наук.-практ. конф. : «Ідеї академіка Івана Зязюна у працях його учнів і соратників», 14-15 травня 2015 р. – С. 70-76.
2. Кузнецова О. Ю. Особливості підготовки вчителів іноземних мов у Європейських країнах / О. Ю. Кузнецова // Вісник Житомирського державного університету – 2009. – № 47. – С. 66 – 70.
3. Чехія: погляд на систему освіти / [відп. за вип. Людмила Фіра]. – Т. : Укрмедкнига, 2006. – 99 с.